

14.
D E O D U C E
M E D I T A T I O S. E V A N G E L I I
D O M I N I C A I I . P O S T
E P I P H A N I A S

Additis S. Patrum dictis, Quæstio-
numq; aliquot decisione, ad uberio-
rem textus. eum opus est,
explicationem, & Heterodoxorum refutationem.

Q U A M
In Regia Aboënsi Academia

P R Æ S I D E

D N. Æ S C H I L L O P E T R Æ O
S. S. Theol. Doct. Profess. & Civitatis ejusdem Pastore.

*Examini subjicit, in Auditorio Majori, horis solitis
Addiem 24. Novemb. Anni 1649.*

E R I C U S A N D R E Æ L U C A N D E R
F I N L A N D U S

- (A) *Cyrillus lib. 2. In Iob.*
Adest Christus miraculi potius, quod acturus erat, quam convivii gratia profectus; Et
ad hæc, ut nativitatibus nostræ principium, quantum ad carnem, sanctificaret.
- (B) *Ambrosius sermone 19.*
Magnum plane signum, & ad DEI credendam sufficiens Majestatem: quis enim non mi-
retur in aliud quam erant elementa, esse translata? Nemo enim potest mutare
naturam, nisi qui Dominus est naturæ.

A B O Æ.

Excudebat Petrus Wald/ Acad. Typogr. Anno 1649.

Nobilissimo, Generosissimo & Fortissimo,
DN. JOHANNI B. E. C. K.

De Hårkild & Bittama equitum Nobilitatis vice Ma-
gistro expeditissimo & maxime strenuo.

N. B. C. N. O. N.

*Reverendis, Doctissimis, Præstantissimis, Spectatissi-
mis, strenuo & Humanissimis viris.*

**DN. NICOLAO MAGNI HAM-
MARMANNO,** ut quondam Scholæ Helsingforsensis
Rectori solertissimo; Ita nunc Præp. & past. in Somero Gra-
vissimo, Nutritio suo propealsissimo.

DN. ANDREÆ IONÆ O. R. R. E.
Præp. & past. Hollolensium, ut vigilantissimo, ita lau-
datissimo.

DN. DANIELI LAURENTII,
Illustrissimæ Comitis Dominae Catharina Orensierna
Prætori in Jociis & Brinöala attentissimo, ac fidelissimo.

DN. ZACHARIÆ JOHANNIS in Risto
degentis, quondam equitum vexillifero perindustrio, con-
sanguineo suo Charissimo.

DN. JACOBO GEORGII RAICCHÆO
verbi divini comministro in Hollolâ Dexterrimo, con-
sanguineo itidem suo colendo,

*Dominis, Mecœnatibus, Promotoribus, Evergetis &
sautoribus suis quovis honoris & observantiæ cultu ju-
giter & plurimum devenerandis, exercitiū hoc sacrum
reverenter & officiosè inscribit, offert & dicat.*

ERICUS AND. LYCANDEB.

Respondens.

DOMINICA II. POST
EPIPHANIAS

In Sanctæ & Summæ Laudandæ Trinitatis, Patris, filii
& Spiritus Sancti Nomine.

Jubilate DEO omnis terra, psalmum dicite nomini
ejus, date gloriam laudi ejus. Dicite Deo, quàm terribilia
sunt opera tua Domine: In multitudine virtutis tuae mentientur
tibi inimici tui omnis terra adoret te, & psallat tibi: psalmum dicat
nomini tuo, venite, & videte opera DEI: terribilia in consilijs su-
per filios hominum. Psal. 66. v: 1. Et seqq. Qui-
bus verbis psalmista alloquitur omnem terram, omnes
incolas terræ, invitans eos ad jubilandum Deo, psalmum
dicendum nomini ejus, dandam gloriam laudi ejus. Ad
dicendum Deo, quàm terribilia sunt opera tua, Domine: In
multitudine virtutis tuæ mentientur tibi inimici tui. Omnis
terra adoret te, & psallat tibi. Psalmum dicat nomini tuo. Se-
la. Deinde convocat omnes ad videndum opera Dei, ve-
nite, inquit, & videte opera Dei: terribilia in consilijs suis
per filios hominum. Quâ adhortatione psalmista monet
opera DEI non negligenda, sed diligenter consideranda
esse, ut non solum quilibet privatim illa consideret, sed ut
tota multitudo congregetur ad illorum operum conside-
rationem & meditationem, ut discant, omnes quàm po-
tens sit DEVS noster. Hujus rei etiam in hodierno
Evangelio admonemur.

Oremus autem Deum, ut Evangelium hodiernum, ita medi-
tari queamus, ut cedat in nominis divini gloriam, nobis in

augmentum & incrementum doctrinae, & bonorum operum, in
spem & fiduciam, & tandem in aeternam beatitudinem: Dica
mus igitur. Pater noster &c.

E V A N G. Joh. 2. v. 1. usq; ad 12.

Et die tertiâ nuptiæ fiebant in canâ Galilææ, & erat
mater Iesu ibi. Vocatus est autem & Iesus ac
discipuli ejus ad nuptias. Et ubi defecisset vinum,
dicit mater Iesu ad eum vinum non habent. Dicit
ei Iesus: Quid mihi tecum est mulier? Non dum
venit hora mea. Dicit mater eius ministris, quod-
cunq; dixerit vobis, facite. Erant autem ibi lapideæ
bydriæ sex, posite secundum purificationem Judæo-
rum capientes singulæ metretas binas aut ternas.
Dicit eis, implete bydrias aquâ. Et impleverunt eas
usq; ad summum. Et dicit eis infundite & ferte
Architriclino. Et tulerunt. Postquâ autem gustasset Ar-
chitriclinus aquam in vinum versam, neq; sciret, undè
esset, sed ministri sciebant, qui hauserant aquam, vocat
sponsus Architriclinus, & dicit ei, omnis homo primo
loco bonum vinum ponit, & cum inebriati fuerint, tunc
id, quod deterius est. Tu servasti bonum vinum usq;
ad hoc tempus. Hoc edidit initium signorum Iesus
in canâ Galilææ & manifestavit gloriam suam & cre-
diderunt in eum discipuli ejus.

Postquam Christus à Johanne in Jordane esset bap-
tizatus, & cœli illi aperti, Spiritus Sanctus in specie colum-
bæ super eum descendisset, patris vox sonuisset de eo,
hic

hic est filius meus dilectus. Inde in desertum à spiritu deductus esset; ibi 40. diebus & noctibus ieiunasset, graviter intereà à Diabolo tentatus esset, victoriam reportasset gloriosissimam, jam in Galilæam reversus, & ad nuptias invitatus, venit. In his nuptijs cum vinum inceperisset deficere, mater etiam Iesu ibi præsens hunc vini defectum suo filio revelasset, non dubitans, quin ferat auxilium, quamvis durius visus est, hanc intercessionem excipere, mada tamè mater servis ut omnia ab ipso imperata strenuè facerent; cumq; juberet Christus servos implere aquà sex hydrias, quæ ibi positæ erant secundum purificationem judæorum: Et ut impletæ erant hydris, vinum erat in hydrijs factum ex aquà, quod Achitriclinus gustans, vinum bonum appellat, sponsum, quòd mox in initio tam generosum vinum non apposuisset, redarguit, ignorans, quòd hoc vinum aqua fuisset. Mone-mur de sexto præcepto observando, in quo Deus Conjugalem statum approbat, sicut hic à Christo approbatur. Confirmatur secundus articulus fidei nostræ, vbi Christo Divina Majestas & omnipotentia ascribitur: Nam ipsi-us discipuli credunt quod sit filius Dei vivi. Excitatur etiam ad orandum: Panem nostrum quotidianum da nobis hodie. Ut Deus suppleat omnem defectum cibi & potus, & det nobis necessaria tam ad hilaritatem, quàm ad necessitatem.

P A R T E S.

1. De defectu vini in his nuptijs, in quibus Christus aderat.
2. De modo, quo Christus hunc defectum supplevit.

Atq; hæ sunt istæ partes, quas hac vice breviter & simpliter tractare constituimus: *Omnipotens & æternus Deus*

Deus Pater noster celestis dilectissimus, nobis omnibus benedicat, cunctaq; utiliter & fructuose cedere faciat.

PARS PRIMA.

In qua meditamur:

Ubi accidit defectus vini, vidz. in nuptiis, quæ describuntur:

I. A Tempore, quo sunt celebratæ nuptiæ, numeratur tertius dies, postquam videlicet Christus in Galilæam reversus, Johanni Baptistæ visus esset, & altero die cum Nathanaele esset locutus, tertio die nuptiæ celebrantur.. (Quest. 1)

II. A Loco, qui fuit oppidū in Cana Galilææ. Cujus oppidi fit mentio jofv. 19.

III. â Convivis. Erat ibi mater Jesu Maria, ipse etiam Jesus & ejus discipuli convivæ erant, Ergo omnium dignissimi, potentissimi, Sanctissimi. Quinam novi conjuges fuerunt, non exprimitur, interim verisimile est, sponsum & sponsam B. Mariæ singularitèr fuisse dilectos, cum illa, ut mater, curam habeat eorum, quæ ad lætitiâ hujus convivij spectarent. (A)

IV. â Defectu vini. Maria enim dicit: Vinum non habent. In illis regionibus vino utebantur ad exhilarandos convivas, & cum hoc defecisset, alius eis potus non erat in promptu, quo convivas exhilararent. Apud nos singulari Dei bonitate habemus

bonus cerevisiam, quâ etiam convivia cum gaudio & latitiâ celebrari possunt. Ex improvîso autem hic defectus accidisse videtur, cum tam citò prorsus deficeret, sicut Maria indicat, cum dicit: vinum non habent, nihil in promptu est amplius, dolia vacua, mox latitiâ in tristitiâ, colloquia in silentium versa cernimus, certè novis conjugibus vitio vertitur, quòd tantos hospites invitaverint, & jam vinum deficit.

L. C. 1. Temporis & loci annotatio accurata indicat præcipuam esse huius historiæ dignitatem & conjugibus & ad conjugium aspirantibus summè necessariam. Cogitent memoriæ penitissimè insigendam, non ut profanam aliquam historiam, quæ lecta, placet quidem, sed nulla inde consolatio oritur. Solent homines memoriâ tenere fabulas & frivolas historias, verum hæc historia consolationis plena est, ut rectè dicatur de hac historiâ quod de omnibus alijs DEI operibus: Magna opera Domini: exquisita in omnes voluntates ejus. Confessio & magnificentia opus ejus: Et iustitia ejus manet in seculum seculi. Psal. III. v. 2. 3.

L. C. 2. Convivia tam excellentes, tam sanctis, tam potentes in his nuptijs præsentibus reipsâ docent hunc statum cum primis placere Deo & apud eum in gratiâ esse. Ideoq; piè quisq; ad hunc vitæ statum se recipiat. 1. Observando legitimû processum in ingressu ad hunc statum, ut omnia fiant licite & decenter, sive, ut breviter dicam, cum apostolo, in Domino: preces ergo fundamus pro bono consilio, gradus consanguinitatis & castitatis considerandi, tam qui in lege Divina Levit. 18. quàm qui in alijs legibus & ordinatione & constitutione ecclesiasticâ nostrâ sunt concessi vel prohibiti. Contra
quod

quod peccavit Herodes, ducens uxorem fratris sui Philippi Matth. 14. v. 3. Et qui duxit Novercam suam 1. Cor. 5. v. 1. Vide plura de hoc Levit. 18. v. 8.

Revocent sibi in memoriam Annæ exemplum, quæ vacat orationi ad Deum pro felici conjugio Tob. 3. v. 16. & seqq. 2. In contractu & consumatione conjugij, ut & ibi omnia piè fiant, sicut nos docet exemplum Nuptiarum Isaaci Gen. 24. Eleazarus legatus pro contrahendo matrimonio orat, etiam orat ipse sponsus Isaacus, Hac & alia exempla studiosè imitanda.

L. C. 3. Matrimonium est tale vitæ genus, quod Deus non modo in paradiso instituit, sed hodiè etiam (quamquam natura hominis per peccatum corrupta, & omnis generis perversis cupiditatibus tota infecta est) approbat, Et vult, qui singulare donum continentia non habent, matrimonium contrahant 1. Cor. 7. Vult enim Deus, ut legitimè generentur cives terrestres, qui postea ex aquâ & spiritu in baptismo renascantur, & fiant cives caelestes. Vult, ut homines remedio conjugij utantur ad evandas vagas & illicitas libidines. Vult, ut matrimonium quotidie nos admoneat arctissimæ & sanctissimæ conjunctionis Christi & Ecclesiæ: Quam Christus ardentissimo amore complectitur & fovet: Quam participem facit celestium suorum bonorum & divitiarum: Quæ vicissim Christo ex animo obedire & parere studet. Et placet Deo solennitas nuptiarum: Si ea modum non excedat: Ut per eam solennitatem non modò alij sciant, novos conjuges legitimè cohabitare: Sed etiam ut ipsi conjuges, si quid asperius incidit, consolationem ex eâ repetant: dum reminiscuntur se legitimè à Deo copulatos: ideoq; Deum adfuturum ipsis suo auxilio,

L. C. 4. Meminerimus etiam ad epulum nuptiale invitandos homines proes & probos, boni nominis & famæ, tã ex viris, quàm ex fœmivis, facinorosi, notorij peccatores, flagitiosi, scortatores & malæ notæ homines non invitandi propter mœra, propter aliquem favorẽ: tales enim non sunt in gratiã apud Deum; in pietate enim talia convivia sunt celebranda. Vbi vero tales sunt, qui non sunt probi & honesti, quid aliud facturi sunt, quàm mala? Sicut enim bonus de bono corde, bonum profert, ita malus malitiam suam non potest non proferre. Non potest arbor bona fructus malos ferre, Matth. 7.

L. C. 5. Defectus vini sæpius accidit, vel ita, ut non solum vinum deficiat, sed etiam simplicia victualia. Deficit panis, deficiunt alia cibaria, ut nihil pro nobis ipsis habeamus, adveniant amici peregre, & desiderantur illa quæ eis apponamus. Cum talia accidunt, ne scandalizemus, alijs etiam, ut his novis conjugibus, tale quid accidit: commendemus DEO vitam nostram, faciamus quod nobis mædatũ est, simus eo contenti, quod clementissimus Deus voluerit donare, non finit nos perire fame, aut inediã contabescere, si modo ipsius auxilium imploraverimus, abijciamus curam nostram in ipsum, ipse faciet, ut nobis sit occasio laudandi Deum, dicendo ex psal. 117. v. 1. ad 9. Laudate Dominum, &c. Feramus æquo animo cum vinum alio modo deficit, cum lætitia nostra opinione citius in tristitiam convertitur, sanitas in ægritudinem, favor potentum in odium, amici fiunt inimici, liberi degenerant, publica grassantur mala. Feramus hæc æquo animo, sicut vini defectum ferentes, quod & fratribus nostris talia accidunt. Christus mutabit, ut statim audiemus, aquam tribulationis nostræ in vinum lætitiæ & consolationis.

L. C. 6. Significatur etiã, quòd in conjugio variæ tribulationes incidant, uti docet Apostolus 1. Cor. 7. Vinum lætitiæ instrumentum est: Cujus defectus; mæstitiam & afflictiones denotat.

SECUNDA PARS.

In primâ parte audivimus vini defectum in nuptijs contigisse: In hâc secundâ parte informat nos S. Joannes, quomodo vinum convivis iterum datum insigni quodam miraculo.

In qua meditamur:

I. S. Mariæ apud Christum

intercessionem. Intercessit S. Maria apud Christum pro supplendo hoc vini defectu. Mox, ubi Maria Christi mater cognovit hunc vini defectum, valdè ægrè fert hunc tristem casum, compellat itaq; filium suum, quem scivit posse ferre opem in hoc casu: Didicerat enim ex illius quotidianâ conversatione, quòd antea in talibus casibus præstiterit auxilium; conqueritur itaq; apud illum, quòd vinum non haberent, nec desperat de Christi benevolentia erga novos conjuges, quamvis Christus duriuscule illam videatur excipere, dicens: Quid mihi tecum mulier? nondum venit hora mea. Mandatq; Maria nisi hilominus servis, ut præstò sint, admonet, si quid Christus imperet, ut id facerent.

L. C. 1. Ostendit S. Maria Christi mater in eo, quod afficiatur condolentia in defectu vini in his nuptijs, à moribus & consuetudine Sanctorum alienam esse inhumanitatem & ἀνοργειαν. Non enim Maria talis fuit, quales

quales sunt, qui potius gaudent & latantur, cum quis incidit in adversitates. Sed charitas Christiana hoc non facit, vide I. Cor. 13. v. 4. Sic Abraham intelligens Deum velle punire Sodomitas, non gaudet ex eo, quòd audit perdendos esse Sodomitas, quamvis impij fuerunt, sed pro eis intercedit, petens aliquoties, ut Deus isti loco parcat, Gen. 18. Sic Discipuli Christi intercedunt pro muliere cananæ Matth. 15.

L. C. 2. In hoc quoq; S. Maria Christi mater est imitanda, quòd non fuerit impatiens, quando Christus illam durius alloquitur, non vocans matrem, sed mulierem, & quasi arguens illam, quòd tale quid peteret, vel ei indicaret, quasi inscio, sed nihil in se sperat Maria omnia bene cessura, & Christum facturum, quod petit: ideoq; in Mariam est insigne patientiæ discendæ exemplum, ne desperemus de Dei bonitate, licet non mox concedat, quod petimus: instandum enim precibus, sperandum, & spes non confundit. Tale patientiæ exemplum in muliere Cananæ habemus Matth. 15. aliquoties durius tentatur, nunc silentio Christi, nunc responsionibus minimè gratiosis: interim tamen perseverans in precibus, non solum, quod petivit, obtinuit, sed etiam singulare à Deo fidei suæ & patientiæ elogium reportavit. Ad hoc adhortatur Psalmista David, dicens: expecta Dominum, viriliter age, ipse faciet, Psal. 27. v. 14.

II. Intercessionis Mariæ exau-

ditionem. Tandem exaudivit Christus Mariæ intercessionem pro supplendo vini hoc defectu, servisq; quibus Maria præcepit præstò esse, mandat Christus, ut aqua impleant sex illas hydrias, quæ ibi posite erant, juxta consuetudinem Judæorum & illorum purgationem Hoc.

um servi fecerunt, ad summum illas implentes, ecce mirabilis Christi potentia, non aqua amplius invenitur in hydrijs, sed vinum generosissimum & optimum, quod & Architriclinus quoq; collaudat, vocans sponsum, eumq; reprehendens, quod contra communem consuetudinem fecisset, parcendo huic tam generoso & bono vino vsq; hoc, cum jam conviva fere benè poti essent, & conveniret vinum minus forte & generosum proponere. Ignoravit enim hic Architriclinus hoc vinum aquam fuisse, hæc tã evidēs & illustre fuit miraculum, ut de hoc testatur, Evangelista quoq;, quod ejus Discipuli etiã crediderint in Christum, quod esset verus Deus & promissus Mundi Messias, quod tam manifestè per hoc miraculum gloriam suam Divinam manifestavit. (B) (Quæst. 2)

L. C. I. Exaudivit Christus matris suæ intercessionem, vidit ejus patientiam & expectationem auxilij, non diu differt auxilium: Cum enim venisset hora ejus, statim in promptu suat omnia, quibus opus esset, & quod à seculo auditum non fuit, ex aquâ vinum factum fuisse; Christi potentia miratur aqua in hydrijs in vinum. Discamus hinc Christi potentiam, & quod Deus sit, & non solum homo. Hic scopus omnium miraculorum Christi, ut credamus, quod sit Dei filius & quod ejus doctrina sit divina, ideoq; audienda, eiq; credendum. Dicamus ergo cum Discipulis: Verba vitæ habes æternæ, Hic potest tam optimè hydrias nostras implere vino, omnes defectus supplere, tam quo ad corpus, quàm quo ad animam: Interim, uti diximus, hora Christi expectanda. Et de Dei horis dicitur, quod sunt quidem aliquando tardæ, sed cum veniunt, sunt valde gratæ. Videbatur Mariæ & Marthæ, songũ quodcũ vocato
erat

erat Christus ab eis ad ægrotantem Lazarum fratrem suum, & Christus distulit adventum, usq; dum mortuus erat Lazarus per totum quadriduum: sed cum Christus venit, & Lazarum excitavit, hora Christi fuit valde grata Joh. II. Visa est hora Christi mulieri Cananæ tarda, sed cū audiret à Christo verba: Magna est fides tua, fiat tibi sicut petijisti, & sanata fuit filia ejus ab illâ hora. Valde exilarata est.

L. C. 2. Servi faciunt, quod Christus mandavit, implent hydrias aquâ, quamvis hic nihil videatur ad supplemendi vini defectum, id quod etiam Maria petijt, ferunt Architriclino, licet nescirent, in quem finem & usum, faciunt tamen, quod Christus jubet, hydrias implendo & deinde ad Architriclinum portando. Hoc servorum exemplum omnibus servis & Discipulis imitandum, ut in rebus, quæ captam nostrum exsuperant, non indulgeamus profundis speculationibus, quærentes, quid hoc; quare DEUS ita disposuit? quare DEUS sic facere voluit? quare voluit Baptismum instituire? quare sacramentum coenæ instituit? possumusne sine hisce alias salvi fieri? absint tales cogitationes. DEO enim non placent. Cogitemus nos servos DEI esse, quorum non est inquirere rationes Dei nostri, quare sic, vel sic faciat? sed potius nobis dicendum: Omnia benè fecit, omne, quod Deus fecit, hoc jucundum, hoc gratū nobis esse debet: Medijsq; ab illo ordinatis utendū reverentiâ & gratiarū actione.

L. C. 3. Egregius mos judæorum ostenditur in nuptijs, his verbis Architriclini, cum dicit: Omnis homo primò, bonum vinum ponit, & cum inebriati fuerint, tum id, quod debilius est: Hic videre est, qualis mos apud judæos fuerit in honestis convivijs, nuptijsq; & alijs conventibus, non ita inebriari vino, ut prorsus ad insaniam redigantur

digantur, sensum amittant, & rationis usum, ut neq; pes neq; manus suam faciant officium. Væ illis, qui proximum sic inebriant, ut videant turpitudinem ejus, Hab. 2. v. 15. 16. Quicumq; ergo sunt Directores in convivio unice videant, ne ipsi aliquem cogant. Idem nos docet Historia Ahalveri, quæ quantum unicuiq; bibere placuit, licitum fuisse docet. In eo enim non definitur quantum bibendum esset, sed in cujuslibet arbitrio relinquebatur. Estq; cavendum cuilibet à vino, in quo luxus est, à crapulâ & ebrietate, bibendum ad hilaritatem ut interim simus apud nos, ne occulta revelemus, ad rixas & pugnas ex nimio vino excitemur, ad turpe quid faciendum, velut Loth in sua ebrietate Gen. 19. Veram in omnibus geramus nos sicuti Christi servos & Discipulos decet, ut liceat nobis in futurâ vitâ ejus gloriam cum omnibus sanctis in cœlestis vitæ convivio intueri, eâq; frui.

L. C. 4. Apparet etiam, quis vsus miraculorum Christi apud nos esse debeat: Videlicet ut credamus Jesum esse Christum, utq; credentes in ipsum vitam æternam consequamur Joh. 20. Et beneficijs divinis affecti, firmius Christo confidamus.

O Remus etiam filium Dei Dominum nostrum Iesum Christum crucifixum pro nobis & resuscitatum, verissime amantem castitatis & casti conjugij, ut ipse flectat mentes omnium, qui eum invocant, ad castitatem, & defendat conjugij leges, & resumat Diabolos, qui odio Dei impellere miseros homines conantur, ut varijs modis polluantur & pereant. Crescit infirmitas natura nostra in hæc mundi senectâ, & simul rabies in Diabolo crescit, quia sciunt brevi instare judicium, in quo ipsorum turpitudinis omnibus hominibus & angelis clarè ostendetur. Idem

tesili Dei, Domine Iesu Christe crucifixe pro nobis & resuscitate,
oro, ut nos, ut adolescentiam, ut familias nostras regas, & ad casti-
tatem, & ad veram invocationem aeterni patris pectora nostra
spiritu sancto tuo flectas. Amen.

Benedictio, & Claritas, & Sapientia, & Gratiarum actio, & Honor, & Vir-
tus, & Fortitudo, DEO nostro, in Secula seculorum, Amen. Apoc. 7: 12

Q U Æ S T I O N E S.

Cur conventus nuptiales instituti, & longo tem-
pore servati sint? Resp.

Prima causa est, ut plures considerent admirandum
opus institutionis primi conjugij, quo Deus ostendit se
amare castitatem, & hominis propagationem illâ, quæ
fit in conjugio, & illum detestari vagas libidines. Et
quod verum sit, quod scribitur Heb. 13. Honorabile
inter omnes conjugium & cubile impollutum. Scor-
tatores autem & adulteros judicabit Deus. Et quod
habet Apostolus 1. Cor 6. Neq; scortatores, neq; adul-
teri Regnum Dei possidebunt.

Altera causa est horum conventuum nuptialium, ut
â pluribus in tali frequentia fiant preces, quo &
porro Deo conjugij ordinem â se institutum, quem Dia-
bolus Spiritus immundus varijs libidinibus & sordi-
bus polluit & oppugnat, servare velit, & ut pro hoc spon-
so & sponsa, ad quorum nuptias tota multitudo convoca-
ta est, simul etiam pro Ecclesia totâ, pro Republicâ,
pro pace & alijs necessitatibus fiant preces & gratiarum
actiones & deprecationes pro avertendis et mitigandis
malis & pœnis, quæ nostris peccatis commeruimus, &c.

2. *An Christus voluit docere luxum & ebrietatem, dando ultimo loco vitam præstantissimum?*
Resp.

Non. Detestatur enim Christus luxum & ebrietatem: Sed ostendit Christus se hoc dono curam gerere conjugum piorum, ut eorum inopiam & miseriam leniat, & mœsticiam eorum etiam in gaudium convertat. Sic pijs conjugibus etiam aquam tristitiæ in vinum lætitiæ convertit: Nec minus pijs conjugibus dicit, quam Discipulis suis, dixit: Tristitia vestra vertetur in gaudium. Nec dubium est, quin his finitis nuptijs bona adhuc pars illius præstantissimi vini reliqua fuerit, cujus usu novi conjuges pauperes rationes œconomix rectius & facilius instituere potuerunt, non enim Deus tantum copulat, sed alit etiam pios conjuges. quod etiam in psal. 128. Indicatur: Beati omnes, qui timeant Dominum, qui ambulant in vijs ejus. Labores manuum tuarum quia manducabis: &c. Vndè hoc breviter notandum: Antequam matrimonium ineunt, discant prius juvenes vel liberales artes vel honesta opificia, vndè conjugium liberos & familiam alere queant; neq; de sponsa prius, quam honesta, conditione circumspiciant ut patet ex cap.

4. Eph. Et 1. Thess. 3. 4. Syrac. 39. Virgines etiam non assuescant otio, sed culinarijs & domesticis laboribus, ut Rebecca Gen. 24. Rahel Gen. 29. Filia Sacerdotis Madian, Exod. 2. &c.

